

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Strategiske fokusområder

Rådet for Voksen-
og Efteruddannelse

VEU-rådet – juni 2014

Strategiske fokusområder

Rådet for Voksen-
og Efteruddannelse

VEU-rådet – juni 2014

Strategiske fokusområder

VEU-rådet – juni 2014

Forfattere: VEU-rådet

Artikelredaktion: Undervisningsministeriet, Sekretariatet for VEU-rådet

Design: BGRAPHIC

Fotos: Jacob Dall, Oplev AMU-kampagnen og Jeppe Egmos

1. udgave, 1. oplag, juni 2014: 2.000 stk.

ISBN: 978-87-603-2990-6

ISBN (WWW): 978-87-603-2991-3

Internetadresse: www.uvm.dk/veufokus2014

Udgivet af Undervisningsministeriet, 2014

Tryk: Rosendahls - Schultz Grafisk

Trykt med vegetabiliske trykfarver på ubestrøget, miljøcertificeret papir

Printed in Denmark 2014

Indhold

Forord	6
Synlighed og videreudvikling i VEU-indsatsen	8
Fremtidens arbejdsmarked og VEU-systemet	16
Danskernes kompetencer - resultater fra PIAAC	24
LO og DA: Voksen- og efteruddannelsesindsatsen skal styrkes i de kommende år	32
Tendenser og behov - udpeget af efteruddannelsesudvalgene	38
Bilag 1: Fakta	41
Bilag 2: Statistik	48
Bilag 3: Oversigt over VEU-rådet og efteruddannelsesudvalg	61

Forord

VEU-rådets løbende arbejde med strategiske fokusområder for VEU-indsatsen spiller en vigtig rolle. Det gælder både i forhold til rådets muligheder for at bidrage til, at der skabes de rigtige rammer for VEU-indsatsen, og det gælder i høj grad også i forhold til at sikre et bredt og relevant udbud af voksen- uddannelser af høj kvalitet.

VEU-rådet har i 2013 i sine temadrøftelser sat fokus på den meget store aktivitetsnedgang på AMU-området. Der er set en faldende tendens på næsten alle områder, bortset fra FVU-området, der har haft en stigende aktivitet. Rådet har i sine drøftelser – bl.a. på baggrund af oplæg fra virksomheder og uddannelsesinstitutioner – konstateret, at aktivitetsnedgangen ikke alene kan forklares med konjunkturændringer, men at der også findes barrierer i VEU-systemet, der får virksomhederne og deres ansatte til i større omfang at vælge de offentlige tilbud fra.

VEU-rådet har derfor igangsat et serviceeftersyn af AMU – hvor et af de grundlæggende spørgsmål er, om det er de rigtige uddannelser, der udbydes? – er der forslag til løsninger, rådet kan bringe frem, som kan fjerne alvorlige barrierer? VEU-rådet har i 2014 givet en række anbefalinger til undervisningsministeren, som også har haft til formål at bidrage som indspil til de VEU-drøftelser, der den 7. maj 2014 har resulteret i en aftale mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter om regeringens vækstplan, hvor

der er sat 1 mia. kr. af til især en styrkelse af kvaliteten og et markant kompetenceløft. Der er rigtig mange elementer i aftalen, som ligger i tråd med VEU-rådets anbefalinger, som nu skal drøftes med Folketingets partier og efterfølgende med arbejdsmarkedets parter om udmøntningen.

Udfordringerne er mange – hvordan understøtter vi, at de små og mellemstore virksomheder i højere grad sender medarbejdere på uddannelse? Hvordan får vi motiveret de mange kortuddannede, som har dårlige læse-, -regne og IT-færdigheder til at tage voksenuddannelse? Og hvordan får vi styrket samspillet mellem de almene og de erhvervsrettede uddannelser og voksenvejledning i VEU-centrene? Har vi den tilstrækkelige fleksibilitet i AMU-uddannelserne? Dette er nogle af de spørgsmål, som VEU-rådet fremadrettet vil arbejde videre med.

VEU-rådet vil i denne publikation komme med forskellige bud på, hvordan VEU-indsatsen kan styrkes af det samlede VEU-systems aktører. Håbet er, at denne publikation, og de overvejelser, der ligger heri kan danne grundlag for inspiration i de strategiske drøftelser, der allerede foregår i bestyrelserne, i ledelserne og i udvalgene.

Kjeld Møller Pedersen
Formand for VEU-rådet

Synlighed og videreudvikling i VEU-indsatsen

Kjeld Møller Pedersen,
formand for VEU-rådet

Regeringens vækstplan sætter klare politiske mål for udvikling af VEU-indsatsen, som skal udmøntes i årene fremover.

Det drejer sig om et markant kompetenceløft af arbejdsstyrken, som allerede indgår i den nye erhvervsuddannelsesreform, og det handler om, at kvaliteten i voksen- og efteruddannelserne skal styrkes. Der er også politiske forventninger til, at VEU-systemet bidrager til at løse de arbejdsmarkedspolitiske udfordringer, som det danske arbejdsmarked står over for i de kommende år.

En vigtig forudsætning for øget vækst og beskæftigelse er, at vi har en velkvalificeret arbejdsstyrke, som er up to date med

den nyeste viden og teknologi, og som er omstillingsparat i forhold til nye jobs og kompetencekrav på arbejdsmarkedet. VEU-rådet finder det derfor helt afgørende, at VEU-indsatsen er både målrettet og effektiv, og at udbuddet af voksen- og efteruddannelser fremmer både horisontal og vertikal opkvalificering af arbejdsstyrken. Det har stor betydning for en fortsat udvikling af Danmark som både viden- og produktionssamfund.

VEU-systemet er på mange måder godt rustet til at løse opgaven og de politiske målsætninger, men der er også udfordringer. Et vigtigt kendetegn ved VEU-indsatsen må være, at den til enhver tid er i takt med arbejds-

markedets behov, og at undervisningen ligeledes følger med tiden med hensyn til afviklingsformer og brug af tidens digitale muligheder. Det gælder både for den erhvervsrettede og den almene voksen- og efteruddannelsesindsats.

Et mere synligt og fleksibelt AMU

AMU-området har siden 2010 oplevet en markant tilbagegang i aktiviteten. Aktiviteten er samlet set faldet med 38 % i perioden 2010-2012. En tilbagegang, der desværre er fortsat igennem 2013, hvor aktivitetsfaldet dog kun har været på ca. 5 %. VEU-rådet iværksatte på denne baggrund et omfattende serviceeftersyn af AMU-programmet med henblik på,

at AMU-systemet også fremadrettet er i takt med tiden og opfattes som et attraktivt uddannelses tilbud, der er gearret til at imødekomme arbejdsmarkedets kompetencebehov.

VEU-rådets og efteruddannelsesudvalgenes arbejde med serviceeftersynet har gjort det klart, at aktivitetstilbagegangen ikke kun kan skyldes virksomhedernes skærpede konkurrencesituation, en faldende beskæftigelse for AMU's målgrupper og ændrede økonomiske betingelser for deltagerne. Rådets drøftelser og efteruddannelsesudvalgenes vurderinger har peget på en række barrierer for brugen af AMU. Det drejer sig bl.a. om for lave takster, stive regler for godtgørelse, manglende brug af

fleksible afholdelsesformer, uoverskuelighed i uddannelsesbeskrivelser og problemer med at bruge tilmeldingssystemet *Efteruddannelse.dk*. At der er muligheder for videreudvikling, ses bl.a. ved, at der indkom godt 100 forbedringsforslag fra parterne og efteruddannelsesudvalgene vedrørende forskellige former for barrierer og uhensigtsmæssigheder. I sagens natur var der en række overlappende forslag.

VEU-rådet finder det helt afgørende, at der tages initiativer, der sikrer et bedre og mere fleksibelt udbud af uddannelser, som gør det mere attraktivt og nemmere for virksomhederne og deres ansatte at bruge AMU. Rådet peger fremadrettet på følgende fokusområder:

De økonomiske rammevilkår spiller en væsentlig rolle for prioritering af kapacitet, udbud og gennemførelse af uddannelser hos AMU-udbyderne. VEU-rådet har over for undervisningsministeren ønsket, at der snarest iværksættes et takstefter syn, der kan bidrage til at styrke udbuddet af AMU via justering af taksterne på udvalgte områder. En øget anvendelse af garanti-kurser og en langt tættere udbuds-koordineret mellem AMU-udbyderne, bl.a. i regi af VEU-centrene, vil ligeledes bidrage til at imødekomme uddannelsesbehovene og virksomhedernes uddannelsesplanlægning.

Det er også helt afgørende, at AMU fremstår som et synligt og relevant efteruddannelses-tilbud for brugerne. Efteruddannelsesudvalgenes gennemgang af alle fælles kompetencebeskrivelser i AMU-programmet i 2014 skal medvirke til, at AMU-systemets uddannelses-tilbud matcher behovene for kompetenceudvikling og til stadighed har et relevant og dækkende udbud. Vi har i VEU-rådet samtidig sat fokus på at forbedre det nuværende beskrivelsessystem for at tydeliggøre uddannelsernes læringsudbytte, niveau og evt. progression over for brugerne, og hvordan der sikres hurtigere udvikling og udbud af nye AMU-uddannelser, når der sker forandringer på arbejdsmarkedet.

Omstilling på arbejdsmarkedet og udviklingen i mange jobfunktioner indebærer i stigende grad også behov for mere sammensatte og bredere kompetencer. Det er derfor vigtigt fortsat at styrke arbejdet med udvikling af uddannelsesstrukturer og udbuddet af uddannelsespakker i AMU, som kan bruges til en sammenhængende opkvalificering. Det gør det også lettere for brugerne af AMU-programmet at navigere blandt AMU's mange uddannelses tilbud, og uddannelsespakker med indbygget progression kan bl.a. være vejen til den vertikale opkvalificering. Det bidrager hermed til at synliggøre AMU-systemets muligheder og fleksibilitet og kan fremme en mere systematisk brug af AMU. En af udfordringerne er bl.a., hvordan uddannelsespakkerne synliggøres på Efteruddannelse.dk.

Fleksible afholdelsesformer har stigende betydning for voksnes muligheder for opkvalificering og for virksomheders prioritering af kompetenceudvikling. Det gælder ikke mindst for de små og mellemstore virksomheder. Ved fleksible afholdelsesformer forstås "tid", dvs. hvornår uddannelserne kan afholdes.

Det handler om "sted", dvs. hvor de afholdes, f.eks. i form af virksomhedsforlagt undervisning, og det handler om "form", dvs. hvordan de afholdes, bl.a. i form af e-læring.

Det er afgørende, at både udbud og muligheder for gennemførelse af uddannelserne følger med tiden og modsvarer de mange forskellige brugeres behov. Det gælder både med hensyn til uddannelsernes varighed og tilrettelæggelse og bedre muligheder for bl.a. at tilbyde AMU som e-læring. VEU-rådet har derfor bl.a. sat fokus på, hvordan deltagelse i AMU uden for normal arbejdstid og i fritiden kan styrkes gennem f.eks. forsøgsaktiviteter, og hvordan digital læring kan udvikles og udbredes som en naturlig del af AMU's tilbud. Rådet finder det ligeledes meget vigtigt, at der sættes større fokus på "veksellæring" og udvikling af den voksenpædagogiske praksis på institutionerne, især inden for digital og blended læring.

Bedre basale færdigheder

Gode læse-, regne- og IT-færdigheder er vigtige, både når det gælder arbejde og deltagelse i voksen- og efteruddannelse.

PIAAC-undersøgelsen fra 2013 har dokumenteret, at omkring 30 % af de kortuddannede voksne har læseproblemer, og at en lidt større andel af de kortuddannede har begrænsede IT-problemløsningsfærdigheder. Undersøgelsen bekræfter også ganske klart, at voksne med dårlige læsefærdigheder deltager langt mindre i voksen- og efteruddannelse. Det er dog på samme tid meget positivt, at aktiviteten på forberedende voksenundervisning (FVU) har været stigende i både 2012 og 2013. Stigningen i 2013 var alene på 20 %, hvilket bl.a. også skyldes en styrket indsats i regi af VEU-centrene, men der er fortsat mange voksne, der vil have stor gavn af et tilbud.

VEU-rådet finder det afgørende, at voksnes deltagelse i FVU styrkes markant, således at langt flere voksne forbedrer deres grundlæggende læse- og regnefærdigheder. Der er brug for initiativer, der styrker udbuddet og motiverer flere voksne til at deltage i FVU. VEU-centrenes resultatkontrakter for 2014-15 lægger bl.a. op til en mere fokuseret opsøgende vejledningsindsats. Yderligere spredning af udbuddet af FVU vil også være et skridt i den rigtige ret-

ning. Det er nødvendigt både over for de voksne og virksomhederne. Rådet finder det også meget positivt, at regeringen prioriterer FVU for tosprogede med afsættelse af særlige midler i 2014. Det er et område, som VEU-rådet har haft fokus på i flere år. PIACC-undersøgelsen viser, at gruppen af voksne indvandrere som helhed har meget dårlige basale læse- og regnefærdigheder. Det vil samtidig være vigtigt, at der prioriteres økonomiske midler til uddannelsesstilbud til kortuddannede i grundlæggende IT-færdigheder i FVU-ordningen og at se på, hvordan digitale kompetencer i øvrigt kan styrkes i de erhvervsrettede efteruddannelsesstilbud.

VEU-rådet finder, at der også fortsat er behov for at have fokus på kombinerede AMU/FVU-forløb, der giver en sammenhængende almen og erhvervsrettet opkvalificering. Der er brug for at se på, hvordan der bl.a. gennem bedre økonomiske vilkår og et tættere samarbejde mellem udbyderne kan skabes et øget udbud, som f.eks. kan anvendes i forbindelse med jobrotationsprojekter mv. Der er også brug for, at muligheder for faglig læsning og

regning i AMU udnyttes og bruges integreret i de faglige kurser i langt højere grad, end tilfældet er i dag.

Fra ufaglært til faglært

Det er en klar politisk målsætning at hæve arbejdsstyrkens uddannelsesniveau. Flere analyser peger på, at behovet for faglærte vil være stigende i årene fremover, mens efterspørgslen efter ufaglærte falder. Såfremt der ikke uddannes flere faglærte, vil det kunne betyde flaskehalse og tab af arbejdspladser. Indsatsen for, at flere unge vælger og gennemfører en erhvervsuddannelse, kan dog ikke stå alene. Det er vigtigt, at både erhvervsuddannelses- og VEU-systemet bidrager til et uddannelsesløft af arbejdsstyrken med henblik på, at flere ufaglærte opkvalificeres til faglærte.

VEU-rådet finder det meget positivt, at der som led i regeringens erhvervsuddannelsesreform etableres en ny erhvervsfaglig uddannelse for voksne (EUV), der giver voksne mulighed for at opnå kompetencer på faglært niveau, som kan afløse den nuværende Grundlæggende Voksen-Uddannelse (GVU-ordningen). VEU-rådet lægger især vægt på,

at der udvikles attraktive og kortere uddannelsesforløb, som bygger på en udstrakt brug af anerkendelse af voksnes realkompetencer. Der er også behov for, at relevante uddannelsesmuligheder og uddannelsesstrukturer i AMU-systemet medtænkes i de nye EUV-forløb, hvor dette er relevant.

Der er derfor vigtigt med et tæt samarbejde mellem de faglige udvalg og efteruddannelsesudvalgene, for at uddannelses-tilbuddene til ufaglærte bliver så fleksible og overskuelige som muligt. Det er også vigtigt, at de almene voksenuddannelser mere målrettet bidrager til at sikre den nødvendige almene opkvalificering, som kan få flere voksne i gang med en erhvervsfaglig uddannelse.

Voksenvejledning og regionalt samspil om VEU-indsatsen

En synlig og koordineret voksenvejledning er en vigtig forudsætning for at sikre en øget og målrettet VEU-indsats over for såvel beskæftigede som ledige. Opgaven ligger i dag forskellige steder og er ofte præget af, at de forskellige lokale og regionale aktører ikke i tilstrækkelig grad

prioriterer samarbejdet. Det er positivt, at det generelt er lykkedes for VEU-centrene og centerrådene både at få skabt koordineret indgang til AMU og VUC's uddannelsestilbud og også at få inddraget den folkeoplysende sektor mange steder. VEU-rådet finder det dog helt centralt, at de generelt gode resultater, der ifølge de seneste evalueringer er opnået, følges op. Det er VEU-rådets forventning, at de nye og mere resultatfokuserede kontrakter skal bidrage til et endnu mere målrettet samarbejde om voksenvejledning, koordinering af udbuddet samt et styrket regionalt samarbejde. VEU-rådet lægger især vægt på, at der på VEU-centrene sættes større fokus på samarbejdet med jobcentrene. Et tættere samarbejde med beskæftigelsesaktører om vejledning, kompetencevurdering og uddannelsestilbud til ledige vil også være centralt i en reform af den fremtidige beskæftigelsesindsats, som regeringen har bebudet på baggrund af Kochudvalgets anbefalinger.

VEU-rådets anbefalinger

VEU-rådet har i sit arbejde haft særlig fokus på, hvordan VEU-systemet kan bringes tættere på

brugerne, og er målrettet brugerne behov. Resultaterne af de iværksatte initiativer vil vise sig i løbet af 2014. Det har også været afgørende for VEU-rådet, at arbejdet med AMU-serviceeftersynet bidrager til at finde nye løsninger i forbindelse med udmøntningen af regeringens vækstplan på VEU-området. Det vil sammen med rådets kommende anbefalinger bidrage konstruktivt til en mere målrettet og effektiv VEU-indsats fremover.

VEU-rådet er i forbindelse med serviceeftersynet allerede kommet med sine første anbefalinger:

- At der gennemføres et takst-eftersyn på AMU-området
- At deltagerbetaling for personer med forældet videregående uddannelse reduceres
- At barrierer i godtgørelsesreglerne for en mere fleksibel tilrettelæggelse fjernes
- At der er behov for en mere synlig og målrettet voksenvejledning.

Fremtidens arbejdsmarked og VEU-systemet

Lars Andersen,
Arbejderbevægelsens
Erhvervsråd

Udsigterne for fremtidens arbejdsmarked peger entydigt i én retning. Nemlig i retningen af et øget behov for uddannet arbejdskraft i Danmark. De ufaglærte job, der er tabt under krisen, kommer ikke igen, og fremtidens efterspørgsel efter ufaglært arbejdskraft i Danmark vil være nedadgående.

De seneste fremskrivninger fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) viser, at der vil komme til at mangle 30.000 faglærte og 100.000 personer med en videregående uddannelse i 2020. Samtidig vil vi stå med et overskud af gymnasialt uddannede og ufaglærte på over

140.000 personer. Det er med andre ord sikkert og vist, at ufaglærte får det endnu sværere på fremtidens arbejdsmarked, end tilfældet allerede er i dag. Voksen- og efteruddannelse kommer helt afgjort til at spille en helt central rolle i mødet med fremtidens arbejdsmarked. Derfor er det også særligt vigtigt, at vi satser på opkvalificering nu, hvor et større antal personer går ledige.

Hvis man vender blikket mod det nuværende uddannelsesniveau i arbejdsstyrken, så har hver femte mellem 26 og 59 år ikke anden uddannelse end grundskolen. Mere end hver tredje har en

erhvervsfaglig uddannelse. Der er således et stort potentiale for at uddanne flere af de ufaglærte til faglært niveau og samtidig videreuddanne de faglærte.

Hermed vil både den enkelte og samfundet som helhed stå bedre rustet til at møde fremtidens arbejdsmarked.

Der er rigtig god musik i uddannelse. Selv for voksne ufaglærte, der allerede har haft mange år på arbejdsmarkedet, kan det i dén grad betale sig at tage f.eks. en faglært uddannelse. En del af forklaringen er, at jobsikkerheden øges med en uddannelse i bagagen. Ufaglærte har i gennemsnit 22 års fuldtidsbeskæftigelse gennem livet, mens personer med en uddannelse er i arbejde 35-37 år. Samtidig vil de ufaglærte, der tager en faglært uddannelse, opleve en betragtelig indkomstforøgelse. Nogle år efter uddannelsesløftet tjener den nyudlærte nemlig omkring 15.000 kr. mere om året, end personen ellers ville have gjort som ufaglært. Hvis den ufaglærte oven i købet var

ledig inden uddannelsesløftet, er indkomststigningen endnu større – i gennemsnit omkring 30.000 kr. efter nogle år.

Det er ikke kun den enkelte, der vinder på at opkvalificere sig. Også samfundet henter store gevinster, hver gang en ufaglært tager en uddannelse. Faglærte og videreuddannede personer bidrager nemlig i øget grad til samfundet i form af øget produktivitet og højere skattebetaling, samtidig med at de modtager færre overførsler, bl.a. fordi de har lavere ledighedsfrekvenser. For hver gang en ufaglært tager en faglært uddannelse, forbedres de offentlige finanser med i omegnen af 300-600.000 kr. set over et livsforløb.

At det betaler sig at tage en uddannelse, gælder ikke kun for de personer, der slet ikke har nogen uddannelse. Når faglærte tager en kort videregående uddannelse, oplever de i gennemsnit en forøgelse af den årlige indkomst på op til 55.000 kr. otte år efter

løftet. For de, der får en mellem-lang videregående uddannelse, er gevinsterne endnu større.

Uddannelse kan altså afføde store gevinster – både for dem, der uddanner eller videreuddanner sig, og for samfundet. Med udsigterne til et fremtidigt arbejdsmarked, der kalder på mere uddannet arbejdskraft, er der al mulig grund til at rette fokus mod Voksen- og Efteruddannelsessystemet (VEU).

For selv om rigtig mange danskere i dag bruger VEU-systemet – faktisk har i gennemsnit hver femte dansker i 2010 deltaget i et voksen- eller efteruddannelsesforløb – så er der stadig et stort potentiale for at give både flere og længere uddannelsesløft. Især vil der være meget at hente ved, at flere tager et formelt kompetenceløft fra ufaglært til faglært og fra faglært til kort eller mellemlangt videregående niveau (KVU eller MVU).

Ser man på, hvem der i dag bruger VEU-systemet, er der en klar tendens til, at VEU-indsatsen falder med alderen. At der er mange flittige, unge mennesker, der tager efteruddannelsesforløb, er naturligvis positivt, men også for de lidt ældre, og for samfundet i øvrigt, vil der være meget vundet ved, at flere voksne (både faglærte og ufaglærte) bliver opkvalificeret.

Set i lyset af, at vi går et arbejdsmarked i møde, hvor ufaglærte job i stigende grad forsvinder, er der en iøjnefaldende udfordring i at få opgraderet en større del af de ufaglærte i arbejdsstyrken. I dag er det kun en procent af de

voksne ufaglærte, der hvert år gennemfører en erhvervsfaglig uddannelse. Niveauet har ligget ret konstant de sidste 12 år.

Hvis langt flere skal gå fra ufaglært til faglært og fra faglært til KVVU/MVVU-niveau, er der brug for ændringer. Her er øget fleksibilitet vigtigt, f.eks. i form af flere deltidsuddannelser inden for det tekniske område.

Derudover skal brugerbetalingen i VEU-systemet afskaffes, hvis uddannelsen sker som led i en formel opkvalificering. I dag koster det op mod 60.000 kr. at tage en kort videregående

uddannelse som voksen- og efteruddannelse, mens det er gratis i det ordinære system.

Det er nødvendigt, at mulighederne for fortsat voksen- og efteruddannelse konstant forbedres. De ufaglærte som faglærte skal have gunstige muligheder og vilkår for at opkvalificere sig og dermed forbedre deres jobchancer på fremtidens arbejdsmarked.

Danmarks fremtidige vækst og velstand kommer ikke af sig selv. Vækst og velstand skal skabes gennem en fremsynet og målrettet satsning på en bedre uddannet

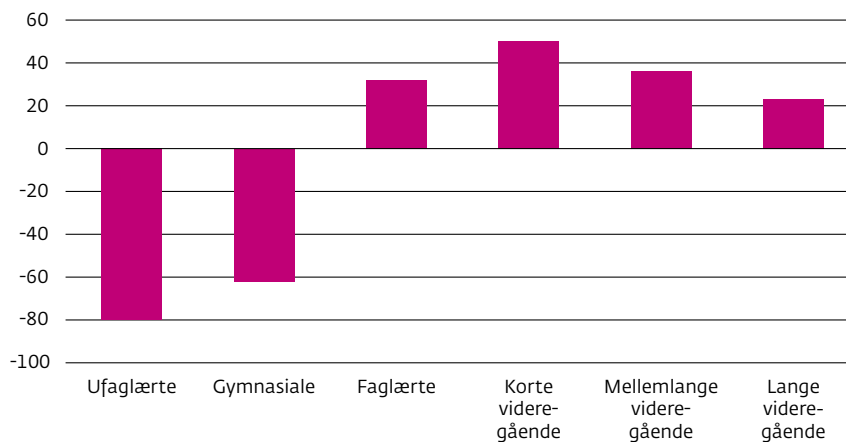
arbejdsstyrke, der er rustet til at klare udfordringerne. Vi kan ikke lukke øjnene for, at rigtig mange voksne får brug for at flytte sig på arbejdsmarkedet. Det er derfor tvingende nødvendigt at få sat skub i opkvalificeringen af ufaglærte og faglærtes videreuddannelse.

Øges arbejdsstyrkens uddannelsesniveau ikke tilstrækkeligt i de kommende år, risikerer vi at få sat en alvorlig bremse på den økonomiske vækst og velfærdsudvikling i Danmark. VEU-systemet har her en utrolig vigtig rolle at spille.

Figur 1

Mangel på arbejdskraft i 2020, fordelt på uddannelse

Tusinde personer

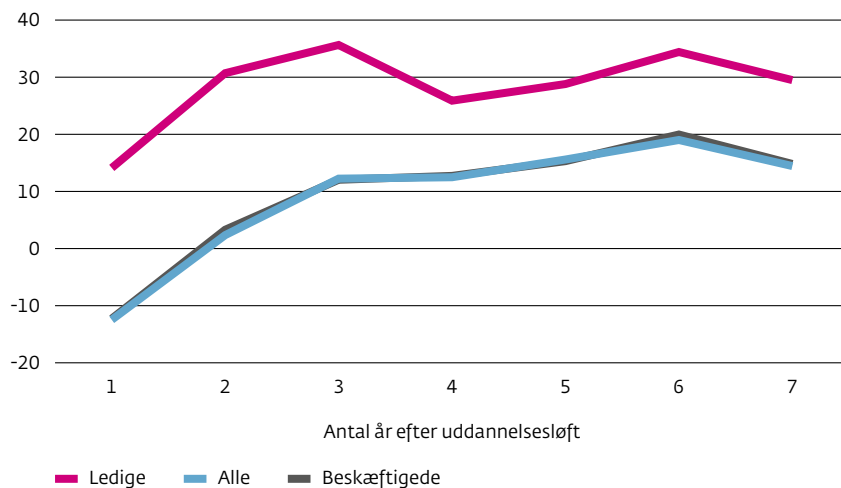

Kilde: AE ubalancemodel

Figur 2

Effekt af faglært uddannelsesløft til ufaglærte voksne

Erhvervsindkomst i tusinde kroner

Anm.: Erhvervsindkomsten dækker lønindkomst, overskud af egen virksomhed samt arbejdsgivers pensionsbidrag. Fremskrevet til 2013-niveau. Effekterne er estimeret ved at sammenligne indkomsten for dem, der har fået et uddannelsesløft og deres kontrolpersoner.

Kilde: AE pba. egne beregninger i STATA på DST-registerdata.

Danskernes kompetencer – resultater fra PIAAC

Anders Rosdahl,
forskningsleder, SFI – Det Nationale
Forskningscenter for Velfærd

PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) er den hidtil mest omfattende internationale undersøgelse af 16-65-åriges færdigheder i læsning, regning og problemløsning med IT. Den er iværksat af OECD og bygger på interview og test af 166.000 personer i alderen 16-65 år i 24 lande, herunder Danmark, hvor over 7.000 repræsentativt udvalgte respondenter medvirkede.

Ud over målingen af færdigheder indeholder undersøgelsen et væld af andre oplysninger af relevans i forhold til VEU. De første resultater kom i oktober 2013ⁱ. Nogle af dem omtales i det følgende.

Færdigheder i læsning, regning og problemløsning med IT

Læsefærdighederne i Danmark er ringere end i de andre nordiske

lande, og Danmark ligger det internationale gennemsnit. Finland ligger i top, kun overgået af Japan. Med hensyn til regnefærdigheder er Danmark derimod bedre end landegennemsnittet og på niveau med Sverige og Norge, men også her under Finland. For så vidt angår færdigheder i at bruge IT til problemløsning i hverdagen (f.eks. søge og vurdere information på nettet), er Danmark blandt de bedste sammen med Sverige, Holland, Finland og Norge.

Omkring en mio. personer i alderen 16-65 år har dog IT-færdigheder på et lavt niveau i Danmark. Der er tale om personer, der enten ikke kan bruge en PC, eller som kun kan udføre få og simple opgaver på en computer. Dette er et stort tal set i forhold til den øgede digitalise-

ring ikke mindst i arbejdslivet og i forhold til borgernes kontakt med det offentlige. Og så er personer over 65 år endda ikke talt med. I Danmark har mellem 500.000 og 600.000 16-65-årige læsefærdigheder på det laveste niveau – defineret af OECD. Der er tale om personer, der har problemer med at læse og forstå simple tekster fra dagligdagen. Næsten samme antal har regnefærdigheder på det laveste niveau.

Alene disse få tal tyder på et betydeligt behov for at forbedre færdigheder på de tre områder. En rapport fra Danmarks Evalueringsinstitutⁱⁱ viser, at knap 61.000 (forskellige) personer havde deltaget i et eller flere kurser i FVU-læsning i perioden fra 2001 til og med skoleåret 2010/11. Altså: I løbet af en tiårig periode har et antal personer svarende til godt en tiendedel af de læsesvage deltaget i VEU rettet mod denne målgruppe. Hertil skal dog lægges andre VEU-aktiviteter, f.eks. ordblindeundervisning. Alligevel er tallene tankevækkende. FVU blev oprettet på baggrund af OECD-undersøgelsen af læse- og regnefærdigheder fra 1998.

Voksne danskeres læsefærdigheder ser dog ikke ud til at være bedre i dag end dengang, tværtimod – ifølge PIAAC.

Hvem har ringe færdigheder?

Er man god til at læse, er man som hovedregel også god til at regne og til at bruge IT – og omvendt. De tre færdigheder hænger sammen. Det forstærker den negative betydning af svage færdigheder på et af områderne. Færdigheder på det laveste niveau er særlig karakteristisk for følgende grupper:

- Alder: 45-65 år
- Grundskole som højeste uddannelse
- Har ikke deltaget i VEU inden for det sidste år
- Ikke-vestlige indvandrere
- Har ikke arbejde
- Ringe helbred
- Svag social baggrund

En indsats for at forbedre færdigheder bør dog ikke kun rette sig mod disse kategorier. Kigger man f.eks. på den gruppe, som har læsefærdigheder på det laveste niveau (mellem 500.000 og 600.000 personer, jf. ovenfor), kan man konstatere, at 26 pct. af dem er 16-24 år, 73 pct. har dansk oprindelse, 33 pct. har en erhvervsuddannelse, og 52 pct. er i arbejde. Personer med læsefærdigheder på det laveste niveau findes i adskillige befolkningsgrupper i det danske samfund. Man kunne næsten fristes til at sige *overalt* i større eller mindre antal.

De mest betydende forhold, som opdeler befolkningen efter færdighedsniveau, er uddannelse, alder og indvandrerstatus. Undersøgelsen blev gennemført på dansk, hvilket kan have betydning for indvandrernes målte færdigheder, der i øvrigt stiger med længere opholdstid i Danmark. Jo højere uddannelsesniveau, des bedre læsefærdigheder – se figur 1. Lignende sammenhænge gælder for regne- og IT-færdigheder.

For personer, som alene har grundskole eller studentereksamen, er færdighedsniveauet lavere, jo ældre aldersgruppe man ser på. For de øvrige uddannelsesgrupper ses et fald med stigende alder fra aldersgruppen 35-44 år. Baggrunden for dette fald er ikke fuldt ud forstået. Hvis faldet er udtryk for noget, der sker i den enkeltes liv, peger det i retning af, at det kan være lige så relevant at interessere sig for at forebygge, at kompetencer mistes, som at tilstræbe udvikling af nye færdigheder. Bør vi i højere grad interessere os for at forstå og evt. gribe ind i de mekanismer, der bidrager til, at f.eks. læsefærdigheder svækkes med alderen?

VEU – deltagelse, oplevet udbytte og behov

Danmark er et af de lande, hvor flest deltager i VEU. I løbet af et år har cirka 60 pct. af de 16-65-årige deltaget i VEU – hovedparten i form af arbejdsmarkedsrettede kurser af relevans for det nuværende job. I gennemsnit deltog de i 86 timer, heri ikke medregnet evt. transporttid og hjemmearbejde. Kursusdeltagere har bedre læse-, regne- og IT-

færdigheder end ikke-deltagere. Det kan skyldes, at deltagelse fremmer og vedligeholder færdigheder, og/eller at det især er dem med de bedste færdigheder i udgangspunktet, der deltager.

Mere end 80 pct. af PIAAC-respondenterne oplyser, at de på et eller andet tidspunkt i deres liv har fået et arbejdsmarkedsrelevant udbytte af at deltage i kurser og efter- og videreuddannelse. De hyppigst forekommende effekter drejer sig om jobindhold i form af mere ansvar og nye opgaver samt om bedre muligheder for at beholde jobbet eller få et nyt job. Over 60 pct. har oplevet hver af disse fire effekter. Højere indkomst nævnes sjældnere, men dog af næsten 40 pct. For alle effekter gælder, at de opleves hyppigere, des højere uddannelse man har på interviewtidspunktet. Men omkring 75 pct. af dem, der alene har grundskole, rapporterer også om én eller flere positive effekter.

Næsten en fjerdedel af de beskæftigede oplyser, at de har ”behov for mere uddannelse eller oplæring for at klare deres

nuværende arbejdsopgaver godt”. Selv om svarene bygger på en subjektiv vurdering, tyder de på, at der er potentiale for stigning i produktivitet eller kvalitet i kraft af jobrelevant kompetenceudvikling.

Ønsker om yderligere dygtiggørelse er udbredt. En tredjedel af de 16-65-årige har inden for de sidste år haft et ønske om deltagelse i uddannelse eller kursus, uden at ønsket er blevet realiseret. For halvdelens vedkom-

mende skyldes det travlhed på arbejdet, manglende støtte fra arbejdsgiveren, eller at kurset/uddannelsen var for dyr. De resterende gav forskelligartede begrundelser bl. a. relateret til private forhold.

Det er tankevækkende, at langt de fleste PIAAC-respondenter oplyser, at de i meget høj grad eller i høj grad ”kan lide at lære noget nyt”. I mange år har man drøftet vanskelighederne ved at motivere kortuddannede til VEU.

Problemerne er reelle nok, men svarene tyder på, at der er et udbredt potentiale for motivation, der under de rette omstændigheder kan aktiveres.

Med til billedet hører dog, at en stærk læringsmotivation ligesom f.eks. deltagelse i VEU er mindre fremherskende blandt ældre end blandt yngre. Det understreger igen, at ”alder” er en meget central størrelse i VEU-sammenhæng.

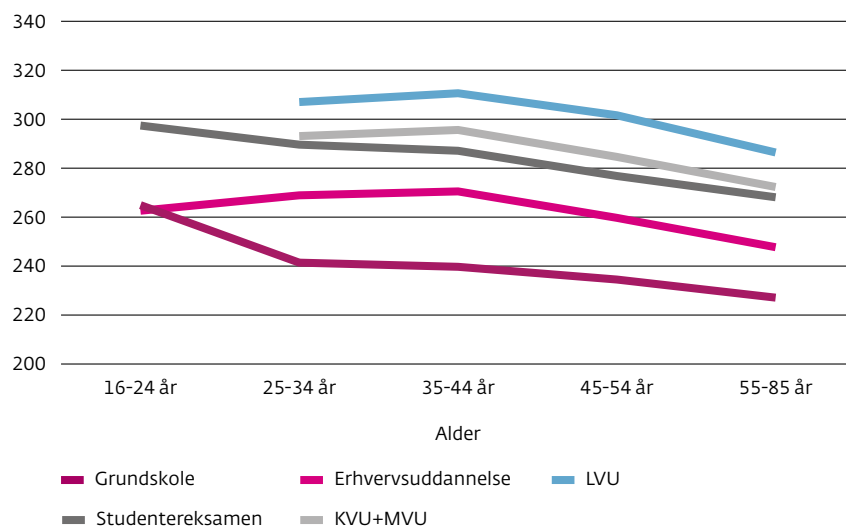
i) Rosdahl, A., T. Fridberg, V. Jakobsen og M. Jørgensen: ”Færdigheder i læsning, regning og problemløsning med IT”. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 13:28, samt: Rosdahl, A., T. Fridberg, V. Jakobsen og M. Jørgensen: ”Færdigheder i læsning, regning og problemløsning med IT. Sammenfatning af resultater fra PIAAC”. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 13:29. Rapporterne kan downloades fra www.sfi.dk. 2) ”OECD Skills Outlook 2013. First Results from the Survey of Adult Skills”. OECD Publishing. Rapporten kan downloades fra www.OECD.org.

ii) Danmarks Evalueringsinstitut (2012): ”Evaluering af forberedende voksenundervisning (FVU) – med fokus på aktivitet, deltagerprofiler og udbydere”.

Figur 1

Læsefærdigheder, uddannelse og alder

Læsefærdigheder – score

Kilde: Rosdahl og andre "Færdigheder i læsning, regning og problemløsning med it i Danmark. København 2013 (hovedrapport)".

LO og DA: Voksen- og efteruddannelsesindsatsen skal styrkes i de kommende år

Dobbeltinterview med:
Henrik Bach Mortensen,
direktør, Dansk Arbejdsgiverforening
og Ejner K. Holst,
uddannelsessekretær, LO

Udbuddet af efteruddannelse bør være tæt på det daglige arbejde i virksomhederne. Det vil gavne motivationen hos både medarbejdere og virksomheder, og det vil gavne effekten af efteruddannelsesindsatsen. Det mener både LO og DA, og i dette dobbeltinterview uddyber direktør Henrik Bach Mortensen, Dansk Arbejdsgiverforening, og Ejner K. Holst, sekretær i LO, deres synspunkter.

Det danske arbejdsmarked står over for kompetencemæssige udfordringer i de kommende år. Det er især produktiviteten, det handler om. Hvis Danmark ønsker at blive produktionsland igen, vil der blive brug for mere velkvalificeret arbejdskraft til

at skabe den nødvendige produktivitet. Det mener direktør Henrik Bach Mortensen, Dansk Arbejdsgiverforening, og uddannelsessekretær Ejner Holst, LO, der er enige om, at det handler om at øge arbejdsstyrkens kompetencer. Efteruddannelsessystemet skal sikre, at vi her i landet er klar med en holdbar, kompetencemæssigt sammensat arbejdskraft, så det fortsat kan lade sig gøre at producere kvalitets- og konkurrencedygtige varer her i landet.

- Vi er heldigvis der, hvor vi har besluttet, at vi igen skal være produktionsland. Vi har forstået, at det at være et produktionsland er det, der skaber forudsætningerne for velfærdssamfundet. Nu skal vi så til at tage fat på,

Ejner K. Holst (til venstre) og
Henrik Bach Mortensen (til højre)

hvilke kompetencer vi får brug for, siger Ejner Holst. Henrik Bach Mortensen kobler velfærden sammen med produktiviteten:

- Ja, hvis vil sikre både arbejdspladser og velstand, så er vi nødt til at kigge på omkostningerne. Det handler om kombinationen af kompetencer og konkurrenceevne, siger DA-direktøren.

Ufaglærte på højt niveau

For Ejner Holst er både de generelle og de faglige kompetencer en forudsætning for, at produktionen kan udvikle sig. Det gælder også for de ufaglærte:

- Vi kan se på de virksomheder, der er flyttet tilbage til Danmark, at det er en anden type arbejdskraft, de tager ind. Der er fokus på automatisering. Så selv om vi stadig bruger ufaglært arbejdskraft, så er det ufaglærte på et højt niveau.

- Derfor er vi nødt til at have et efteruddannelsessystem, der virker både vertikalt og horisontalt: Medarbejderne skal kunne sætte sig ind i en hel proces, selv om man ikke kan se processen. Det kræver blandt andet, at de kan sætte sig ind i en manual på

andre sprog end dansk. Og de skal kunne læse og skrive, siger Ejner Holst.

Henrik Bach Mortensen nævner de mange ufaglærte, der godt kan følge med i udviklingen:

- Det at sætte sig ind i noget nyt er ikke kun noget, man lærer på uddannelserne. Der er ikke noget, man lærer så meget af, som at arbejde. I Danmark bruger vi masser af ressourcer på løbende opkvalificering af medarbejderne. Vi har en fælles interesse i at folde virksomhedernes medarbejdere ud.

AMU tættere på virksomhederne

Både Ejner Holst og Henrik Bach Mortensen er bekymrede over nedgangen i anvendelsen af AMU-systemet:

- Vi har et unikt system, og vi bruger mange penge på det. Det undrer mig at se, at forbruget daler, siger Ejner Holst. Henrik Bach Mortensen kan dog godt se en årsag: stigende omkostninger og for stor afstand til virksomhedernes behov. - Det er rigtigt, at det offentlige stiller systemet til rådighed for virksomhederne,

men virksomhederne betaler altså selv omkring halvdelen af udgifterne. Og det er klart, at jo dyrere man gør det for virksomhederne at få medarbejdere på et kursus, der ligger langt fra virksomhedens produktionsmåder, jo mere attraktivt bliver det at få lavet et skræddersyet kursus. Derfor er det vigtigt, at kurserne afspejler virksomhedernes behov, siger han. Henrik Bach Mortensen og Ejner Holst er enige om, at AMU-systemet kan blive bedre til at imødekomme virksomhedernes behov for kompetencer. Det virksomhedsnære handler blandt andet om, at AMU-kurserne skal være så tæt på virksomhedernes dagligdag, at kursisterne kan gå direkte ud og bruge de nye færdigheder.

- Vi skal gerne tæt på de konkrete virksomheders produktion i kurserne, uden at man alligevel låser arbejdskraften fast på noget bestemt udstyr. Der har systemet efterhånden nok udviklet sig lidt for stift og ufleksibelt, siger Ejner Holst. Henrik Bach Mortensen har en oplevelse af, at AMU-systemets kurser i dag er knap så målrettede, som de har været tidligere.

– Der har været en frygt for, at AMU-kurserne har lignet erhvervstilskud. Men hvis kurserne kommer for langt væk fra virksomheden, så kan det lige så godt betale sig at købe et skræddersyet kursus, siger han.

– Og samtidig gælder det jo, at medarbejdernes motivation for at lære nyt afhænger af, at de kan se, hvad det skal bruges til, fastslår Henrik Bach Mortensen. – Ja, og så er det også vigtigt, at virksomhederne forstår, at det er vigtigt, at man kommer til at anvende sine færdigheder og kompetencer lige efter kurset. Vi vil gerne diskutere, hvor generelle kurserne skal være, hvis vi så får indlejret, at de kommer til at arbejde med stoffet lige efter kurset, siger Ejner Holst.

Henrik Bach Mortensen tilføjer, at man også kan overveje en anden planlægning af kurserne, f.eks. kan kurserne lægges om aftenen eller i weekenden. Ejner Holst er ikke helt afvisende, men understreger, at den mulighed allerede findes i dag og ikke er særlig efterspurgt.

Kompetenceløft med AMU

Det generelle kompetenceløft af arbejdsstyrken, som er en målsætning for regeringen, kan meget vel indfris gennem målrettet brug af AMU-systemet, mener de to repræsentanter.

– I kompetenceløftet er det vigtigt, at man udbyder uddannelsespakker, som medarbejderne kan se målet med. Det må ikke blive for abstrakt. Noget med, at du tager dén kursusklump og dén kursusklump, og om et år er du så gået fra ufaglært til faglært ”et-eller-andet”, siger Ejner Holst.

Henrik Bach Mortensen er enig, men finder det afgørende, at pakken samtidig afspejler virksomhedens uddannelsesbehov:

– Spørgsmålet er jo ikke, om det tager to dage eller fire år. Det er jo ikke sådan, at hvis man skal blive mere kvalificeret som ufaglært, så er man nødt til at tage en hel uddannelse. Man kan godt lave den slags forløb ind i det, der findes i dag. Det er helt sikkert noget, vi skal arbejde med, understreger han.

Basale færdigheder skal styrkes

En af de kompetencemæssige udfordringer er at løfte de basale færdigheder hos voksne medarbejdere.

– Det er et fantastisk paradoks, at vi har en masse mennesker, der ikke er gode til læsning og regning. Det at tilegne sig ny viden kræver, at man har de redskaber, der skal til, siger Ejner Holst.

Henrik Bach Mortensen er enig i denne problematik:

– Hvis vi kan gøre de læse-, skrive- og regnesvage interesserede i at lære noget mere, samtidig med at de tager AMU-kurser, ville det være godt. Det er fantastisk, så mange der i dag klarer sig godt på arbejdsmarkedet på trods af, at de blev svigtet i grundskolen. Men man kan frygte, at det ikke bliver ved. Ejner Holst henviser til VEU-centrene:

– Hensigten med VEU-centrene var jo at få VUC-tilbuddene og AMU til at arbejde sammen og således kunne supplere hinanden

i tilbuddene og deres indbyrdes snitflader. VEU-centrene har således to uddannelsesmæssige ben at gå på og koordinere i forhold til de voksne og virksomhederne: det almene, basale færdighedsben og det erhvervsrettede færdighedsben så at sige, forklarer han.

Hvordan udviklingen af de basale færdigheder skal styrkes hos voksne, har de nogle bud på: Ejner Holst foreslår, at de blandt andet skal kunne udvikle deres basale færdigheder i forbindelse med erhvervsrettede kurser.

Henrik Bach Mortensen peger på selve erkendelsen af, at man har brug for at lære noget mere:

- Det svære er at skabe erkendelsen - og derefter at gøre det så let som muligt at tilegne sig mere viden, siger han.

VEU-centrene

VEU-centrene er en vigtig aktør i forhold til vejledning og rådgivning af virksomhederne. Ejner Holst ser gerne, at VEU-centrene kommer til at spille en mere aktiv rolle i samarbejdet med virksomhederne om deres uddannelsesbehov.

- Vi skal have VEU-centrene til at fokusere på, hvordan man kan lave uddannelse, der kan føre til varig beskæftigelse. Det kræver et samspil med virksomhederne og mellem beskæftigelsessystemet og erhvervsstøttesystemet. De skal ikke kun se sig selv som uddannelsesinstitutioner, men som hjul i en stor maskine, der leverer kvalifikationer og arbejdskraft.

- Det kan de ved hele tiden at være 'just-in-time' og levere de kurser, der efterspørges på det tidspunkt. Jeg forestiller mig et tættere samarbejde mellem beskæftigelsessystemet og uddannelsessystemet for at undgå flaskehalse. At undgå, at der står folk, der intet arbejde har, samtidig med at virksomhederne efterspørger arbejdskraft, siger han.

Set fra Henrik Bach Mortensens perspektiv er det en dårlig idé således at blande beskæftigelses- og efteruddannelsessystemet sammen.

- Uddannelsessystemet skal være noget, der smører arbejdskraften, så der er mulighed for at opkvalificere sig og hurtigere finde et arbejde. VEU-centrene har især

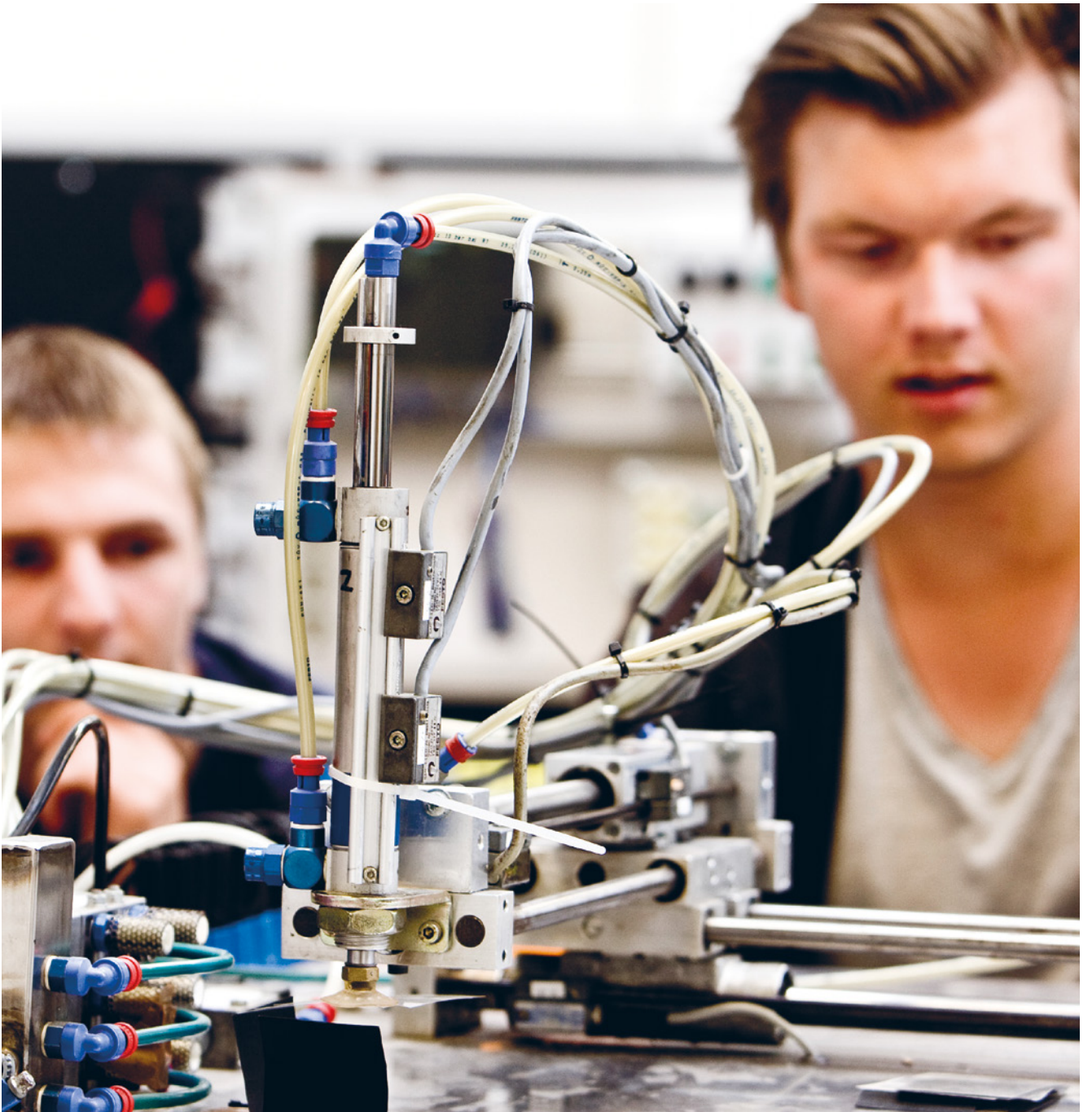
en rolle at spille for små virksomheder, der ikke har deres egen HR-afdeling. Her skal VEU-centrene formå at se det behov, som virksomheden endnu ikke selv har erkendt. Der er rigtig mange uddannelsesbehov, der ikke bliver erkendt, pointerer han.

Ønskerne

Når Ejner Holst og Henrik Bach Mortensen afslutningsvis bliver bedt om at give deres samlede ønsker til AMU-systemet, lyder det sådan her:

- Vi ønsker et let tilgængeligt og fleksibelt system, hvor der er balance mellem tillid og kontrol. Et system, der er dynamisk, så det hele tiden og hurtigt kan udvikle sig i samklang med udviklingen på arbejdsmarkedet; fornyelse og forandring er således udfordringen for AMU-systemet, siger Ejner Holst.

- Og det med tilmelding og udbetaling skal bare fungere. Det har det ikke gjort altid. Men det skal fungere, ellers finder virksomhederne en anden mulighed. Eller også kommer ingen på kursus, tilføjer Henrik Bach Mortensen.

Tendenser og behov - udpeget af efter- uddannelsesudvalgene

Der er flere tegn på, at arbejdsmarkedet er ved at bevæge sig ud af den finansielle krise. Flere efteruddannelsesudvalg har i de arbejdsmarkedspolitiske redegørelser for 2014 tilkendegivet en vis optimisme i forhold til den betydelige aktivitetsnedgang, som AMU har gennemlevet siden 2010. Dette kan bl.a. skyldes, at efteruddannelsesudvalgene har skærpet fokus på de punkter, som kan være med til at gøre AMU endnu mere attraktivt for virksomhederne og deres medarbejdere og dermed være med til at vende aktivitetsudviklingen.

Kompetencebehov på arbejdsmarkedet

Der er store forventninger til anbefalingerne fra ekspertudvalget vedrørende infrastruktur – investeringer og arbejdskraft- og kvalifikationsbehov (Leo Larsen-udvalget) og til, at de planlagte anlægsprojekter får stor effekt på den danske beskæftigelse. Dette nævnes især fra Efteruddannelsesudvalget for bygge/anlæg og industri (BAI) og Efteruddannelsesudvalget for det Pædagogiske Område og Social- og Sundhedsområdet (EPOS). Der er afsat midler til større anlægsarbejder, herunder udvidelsen af metroen i Københavnsområdet, landanlæggene i forbindelse med Femern Bælt-forbindelsen og regionernes

sygehusbyggerier. Det vurderes, at disse aktiviteter vil smitte af på aktiviteten i de kommende år. Og det understreges, at fokus på anvendelsen af systematisk brug af AMU kan give et såvel vertikalt som horisontalt kompetenceløft. Et eksempel kan være, at det kan give mulighed for at få en ufaglært bygningsarbejder til at blive uddannet til at være faglært bygningshåndværker.

Herudover peger flere udvalg på, at der skal være fokus på særlige kompetencebehov i forhold til energioptimering og bæredygtighed, ligesom det vurderes, at der bliver et stadig stigende behov for håndværkere, der kan vejlede i energi og klima/miljøteknologi.

Projekter, der understøtter systematisk brug af AMU og synliggørelse af AMU's styrker

Undervisningsministeriet og VEU-rådet har i forhold til de årlige udviklingsmidler, som efteruddannelsesudvalgene kan søge, skitseret temaer, der lægger sig tæt op ad det igangværende serviceeftersyn af AMU, som VEU-rådet har igangsat og dermed økonomisk støttet analyser og projekter, der understøtter denne strategi. Således var temaerne i den Tværgående Udviklingspulje (TUP) for 2013:

Tema 1: Systematisk brug af AMU

Tema 2: Synliggørelse af AMU's styrker.

Efteruddannelsesudvalget for bygge/anlæg og industri (BAI) deltager i et projekt sammen med flere uddannelsesinstitutioner i Tema 1: "Systematisk brug af AMU gennem åbent værksted". Projektet afsluttes foråret 2015. Baggrunden for projektet er, at der de kommende år vil blive behov for generel opkvalificering inden for bygge- og anlægs-

branchen i forbindelse med store danske bygge- og infrastrukturprojekter. Der er samtidig to store udfordringer i forhold til at få flere til at deltage i opkvalificeringsforløb, dels at mindre virksomheder har problemer med at undvære medarbejdere i længere perioder for at deltage i uddannelse, dels medarbejdernes manglende initiativ til at efterspørge uddannelse.

Fem efteruddannelsesudvalg (Industriens Fællesudvalg (IF), Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse (HAKL), Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI), Transporterhvervets Uddannelser (TUR) og Træets Efteruddannelsesudvalg (TE)) er gået sammen med tre uddannelsesinstitutioner om projektet "Nye veje i arbejdet med synliggørelse af AMU's styrker". Projektet afsluttes i andet halvår af 2015 og har fokus på at skabe endnu større synlighed om styrkerne inden for AMU-systemet. Dette gøres ved at tage udgangspunkt i amukurs.dk og videreudvikle på portalen for

at brande AMU på en ny og utraditionel måde.

De to nævnte projekter kender tegner på bedste vis de fokusområder, som efteruddannelsesudvalgene arbejder med, og som fremgår af de arbejdsmarkedspolitiske redegørelser for 2014.

Fokus på uddannelsesstrukturer

Stort set alle efteruddannelsesudvalg arbejder med mulighederne for både horisontale og vertikale kompetenceløft samt planerne for udvikling af strukturer/pakker af uddannelser. Strukturer i AMU består af forløb eller pakker af arbejdsmarkedsuddannelser, EUD-enkeltfag eller almene fag sammensat af flere uddannelser. De forskellige elementer kan samles i en struktur f.eks. inden for et jobområde, og der kan evt. beskrives et slutmål – en samlet kompetence – som opnås ved gennemførelse af uddannelserne. Det er vurderingen, at uddannelsesstrukturer gør det lettere for brugerne af AMU-programmet at navigere blandt AMU's mange uddannelsesstilbud, at strukturer

synliggør, hvad AMU kan anvendes til, samt at arbejdsmarkedsuddannelser i en struktur bidrager til en højere grad af transfer.

Tre efteruddannelsesudvalg har på internetportalen amukurs.dk arbejdet målrettet med at vise strukturer inden for deres jobområder, og de øvrige efteruddannelsesudvalg præsenterer deres strukturer på de respektive hjemmesider og i diverse materialer. Herudover har ministeriet i de sidste tre år understøttet arbejdet med udvikling af strukturer ved at prioritere midler til efteruddannelsesudvalgenes projekter.

Fokus på garantikurser

Hovedparten af efteruddannelsesudvalgene arbejder sammen med uddannelsesinstitutionerne om at etablere aftaler om udbud af arbejdsmarkedsuddannelser med garanti for afholdelse, de såkaldte garantikurser. Garantikurser

giver en garanti for, at et kursus afholdes med mindst en deltager (i visse tilfælde fem) på det annoncerede tidspunkt og det anførte sted, således at aflysninger i videst muligt omfang kan undgås. De foreløbige meldinger er, at udbud af garantikurser for flere brancher er af afgørende betydning, da det sikrer, at en række arbejdsmarkedsuddannelser, som nødvendigvis bør være tilgængelige for målgruppen, udbydes med garanti for afholdelse.

Der er løbende dialog mellem uddannelsesinstitutionerne, efteruddannelsesudvalgene og ministeriet om garantikurser, og der foretages løbende evaluering af udbuddet og omfanget. På et halvt år har ordningen udviklet sig til at omfatte 20 % af alle afholdte AMU-kurser. Omfanget forventes at stige.

Bilag 1: Fakta

Fakta om arbejdsmarkedsuddannelser – AMU

AMU er erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse med centralt fastlagte uddannelsesmål, som giver landsdækkende kompetence. Uddannelserne varer i gennemsnit knap en uge – fra en dag til seks uger – og veksler normalt mellem teori og praksis. Uddannelserne indgår i cirka 150 fælles kompetencebeskrivelser (FKB), der beskriver de jobområder på arbejdsmarkedet, der er relevante for ufaglærte og faglærte. De fleste af de i alt cirka 3.600 uddannelser er arbejdsmarkedsuddannelser, men der indgår også enkeltfag fra erhvervsuddannelser i kompetencebeskrivelserne.

Arbejdsmarkedsuddannelserne og kompetencebeskrivelserne udvikles og ajourføres løbende af 11 efteruddannelsesudvalg,

som er sammensat af repræsentanter for arbejdsgivere og arbejdstagere inden for de forskellige branche- og fagområder, for eksempel industri, social- og sundhed, kontor, transport og byggeri. Uddannelserne udvikles til ufaglærte og faglærte, men også personer med anden uddannelsesbaggrund kan deltage, hvis det er relevant for deres arbejde.

AMU kan bruges med forskellige formål. Uddannelserne kan bruges til at ajourføre deltagernes kompetencer, hvis der for eksempel kommer nye materialer, nyt udstyr eller ny arbejdsorganisering på arbejdspladsen.

Uddannelserne kan også bruges til at gøre deltagernes kompetencer bredere, så medarbejderne kan udføre flere jobfunktioner,

eller til at gøre deltagernes kompetencer mere specialiserede, så medarbejderne kan varetage specialistfunktioner, eller til at motivere og vise deltagerne synlige veje til et højere uddannelsesniveau.

Den hurtige udviklingstakt betyder, at arbejdsmarkedsuddannelserne også bidrager til at ajourføre og udbygge erhvervsuddannelserne, når uddannelserne indlægges som specialefag. Inden for områder, hvor der ikke findes en erhvervsuddannelse, fungerer AMU som grundlæggende uddannelse, og der er eksempler på, at uddannelsesområder, som er begyndt som arbejdsmarkedsuddannelser, senere er blevet til nye erhvervsuddannelser, for eksempel plastmager.

Forud for AMU-uddannelser er der mulighed for individuel kompetencevurdering (IKV), hvor deltagere kan få vurderet og anerkendt deres realkompetencer, uanset hvor og hvordan de er erhvervet. Formålet med IKV er at undgå, at deltagerne bruger tid på at uddanne sig i kendt stof. Uddannelsesinstitutionen kan udstede AMU-uddannelsesbevis eller kompetencebevis for de anerkendte kompetencer.

Alle deltagere i AMU skal tilbydes screening af deres basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning og matematik. I tilknytning til vurderingen skal uddannelsesinstitutionerne tilbyde deltagerne vejledning om relevante undervisnings- og uddannelsesstilbud, for eksempel forberedende voksenundervisning (FVU), undervisning for ordblinde

eller arbejdsmarkedsuddannelse i faglig læsning og skrivning eller faglig regning og matematik.

AMU udbydes af cirka 100 uddannelsesinstitutioner, for eksempel tekniske skoler, handelsskoler, social- og sundhedsskoler og AMU-centre samt af private udbydere. Godkendelse til at udbyde AMU forudsætter, at uddannelsesinstitutionen medvirker i det VEU-center, som dækker det geografiske område, hvor uddannelsesinstitutionen ligger. De 13 VEU-centre har til formål at skabe større fokus på kvalitet og erhvervsrettet voksenuddannelse inden for deres geografiske område.

Uddannelserne kan afholdes helt fleksibelt, for eksempel som holdundervisning, for mindre grupper i åbne værksteder,

opsplittet over enkelt dage, om aftenen, på virksomheder, som fjernundervisning osv., så det passer bedst muligt i forhold til virksomhedens arbejdstilrettelæggelse.

Deltagere i AMU, som har en uddannelsesbaggrund som faglært eller ufaglært, betaler en mindre deltagerbetaling (bortset fra på uddannelser inden for det pædagogiske område, social- og sundhedsområdet og IKV), og har mulighed for at få VEU-godtgørelse samt tilskud til befordring, kost og logi efter særlige regler. Staten yder ikke tilskud til deltagere, hvis uddannelse overstiger erhvervsuddannelsernes niveau og varighed, hvorfor der er fuld deltagerbetaling.

Fakta om forberedende voksenundervisning – FVU

Formålet med FVU er at give voksne mulighed for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling samt talforståelse, regning og basale matematiske begreber. Dette sker med henblik på deltagernes videre uddannelse og for at styrke deres forudsætninger for aktiv medvirken i alle dele af samfundslivet.

FVU består af to fag:

1. læsning, stavning og skriftlig fremstilling (FVU-læsning)
2. talforståelse, regning og basale matematiske begreber (FVU-matematik).

FVU-læsning findes på trin 1 til trin 4, og FVU-matematik findes på trin 1 og trin 2. Begge fag afsluttes med et niveau svarende til almen voksenuddannelse trin 1. Efter hvert trin er der mulighed for at aflægge en prøve.

FVU er en statsligt finansieret uddannelse, og det er gratis at deltage i undervisningen.

FVU er et fleksibelt tilbud, både hvad angår niveau, undervisningens placering på dagen, undervisningens længde og begyndelsestidspunkter. Det er muligt at arrangere særlige kurser for virksomheder og i foreningsregi.

FVU udbydes af VUC, men efter driftsoverenskomst med VUC kan FVU tillige udbydes af:

- Institutioner, der udbyder arbejdsmarkedsuddannelser (AMU)
- Institutioner for erhvervsrettet uddannelse
- Folkeoplysende foreninger og daghøjskoler
- Folkehøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler
- Produktionsskoler
- Sprogcentre
- Social- og sundhedsskoler

- Uddannelsesinstitutioner med specialundervisning for voksne
- Sammenlagte institutioner efter lov om almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.
- Enkelte øvrige institutioner.

Samspil mellem AMU og FVU

En øget indsats for voksne med læse-, skrive- og regnevanskeligheder har siden Velfærdsaftalen i 2006 været et prioriteret indsatsområde i både AMU og FVU. Et bedre samspil mellem AMU og FVU har til formål at øge AMU-deltagernes muligheder for også at forbedre deres læse-, skrive-, regne- og matematikfærdigheder gennem deltagelse i FVU.

Det er en væsentlig opgave for de 13 VEU-centre, der er etableret i 2010, at medvirke til sikre koordination og sammenhæng i den almene og erhvervsrettede voksenuddannelsesindsats. Det gør de blandt andet gennem VEU-centrets rådgivende organ – centerrådet – som er sammensat af en bestyrelsesrepræsentant fra hver AMU-udbyder og hvert VUC i VEU-centrets geografiske dækningsområde. Et øget samspil mellem de grundlæggende almene voksenuddannelser og de erhvervsrettede voksenuddannelser indgår i VEU-centrenes strategiske indsatsområder.

Fakta om almen voksenuddannelse – AVU

Almen voksenuddannelse har til formål at styrke voksnes muligheder for videre uddannelse og at fremme deres interesse for at uddanne sig. Undervisningen tilrettelægges som enkeltfagsundervisning, og det er muligt at tage et eller flere fag ad gangen. Undervisningen udbydes på voksenuddannelsescentre (VUC) og enkelte andre institutioner. Der er deltagerbetaling.

Kursistsammensætningen har over de seneste 5 – 10 år ændret sig fra hovedsageligt at bestå af voksne over 30 år til at have et flertal af unge under 30 år. De unge voksne har typisk forladt grundskolen med utilstrækkelige kundskaber til at gennemføre videre uddannelse. Derudover

har avu en stor gruppe tosprogede med utilstrækkelige danskundskaber.

I august 2009 trådte en reform af AVU i kraft. Med reformen er der sket en øget måltretning af uddannelsen mod de nye målgrupper. Samtidig giver reformen de modne voksne bedre mulighed for at styrke deres grundlæggende faglige forudsætninger med henblik på uddannelse, jobskifte mv.

AVU omfatter en række almene undervisningsfag. Uddannelsesinstitutionerne udbyder hvert år kernefagene dansk, dansk som andetsprog, engelsk, fransk eller tysk, historie, matematik, naturvidenskab og samfundsfag.

Derudover kan institutionerne udbyde tilbudsfagene billedkunst, formidling, grundlæggende it, idræt, latin, livsanskuelse, psykologi samt samarbejde og kommunikation.

Fagene er niveaudelt og ligger niveaumæssigt fra under folkeskolens 9. klasse - til lidt over 10. klasse-niveau. På nogle niveauer kan kursisterne aflægge prøve efter nationale standard, mens andre niveauer afsluttes med anden form for faglig evaluering. Endelig kan kursisterne erhverve en almen forberedelseseksamen, som giver dem retskrav på optagelse på 2-årigt hf.

Fakta om realkompetencevurdering – RKV

Formålet med en realkompetencevurdering er at styrke voksnes muligheder for at deltage i voksen- og efteruddannelse og forbedre deres muligheder på arbejdsmarkedet gennem en formel anerkendelse af det, de allerede kan og ved, i forhold til formelt fastsatte uddannelsesmål. Målestokken for realkompetencevurderingen er uddannelsesmålene og/eller adgangskravene for den ønskede formelle uddannelse.

Det er muligt at få en realkompetencevurdering inden for følgende voksen- og efteruddannelser:

- arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU)
- grunduddannelse for voksne (GVU)
- almen voksenuddannelse (AVU) og almengymnasiale uddannelser
- videregående voksenuddannelse (VVU) og diplomuddannelser.

En realkompetencevurdering giver, afhængig af det enkelte uddannelsesområde, voksne adgang til uddannelse, individuel tilrettelæggelse og afkortning af uddannelse og til udstedelse af et kompetencebevis, hvis dele af en uddannelse eller et uddannelsesmål vurderes som opfyldt, eller til udstedelse af et uddannelsesbevis, hvis hele uddannelsesmålet i en uddannelse vurderes som opfyldt.

Fakta om grunduddannelse for voksne – GVU

Grunduddannelse for voksne (GVU) er for voksne, som ønsker at opnå en erhvervsuddannelseskompetence.

Uddannelsen, der giver formel faglig kompetence, bygger på en vurdering og anerkendelse af deltagerens tidligere uddannelse og erhvervs erfaring. Selve uddannelsen består af en kombination af:

- erhvervsuddannelseselementer
- AMU-uddannelser
- AVU.

Deltagere i GVU når samme mål og faglige niveau og aflægger den samme afsluttende prøve som elever, der gennemfører den tilsvarende ungdomsuddannelse.

GVU tager udgangspunkt i den enkelte deltagers forudgående erfaringer og kvalifikationer. For at finde det rette niveau skal deltageren igennem en kompetencevurdering. Deltageren modtager et kompetencebevis efter realkompetencevurderingen. Herefter udarbejdes en uddannelsesplan, der angiver, hvad deltageren mangler for at være rustet til at aflægge den afsluttende prøve. Uddannelsesplanen er gyldig i seks år.

Bilag 2: Statistik

Statistikoplysninger

Statistikdefinitioner

Kilde: UNI-C Statistik og Analyse

Definitioner på AMU-området:

Oplysningerne er baseret på institutionernes kvartalsvise indberetninger til UNI-C.

Definition af kursister: Antal kursister, som har afsluttet et AMU-kursus. Deltager samme person på flere kurser tælles vedkommende med flere gange.

Definition af årselever: Antal årselever er et udtryk for det aktivitetsomfang den enkelte kursist gennemgår på et AMU-kursus. Aktivitetsomfanget opgøres basalt i dage, herefter omregnes således: 1 kursistdag = $1/5$ elevuge, 1 elevuge = $1/40$ årselev. (En kursist på kursus i 40 uger a 37 timer om ugen).

Definition af (kvartals)personer:

Antal personer - forstået som unikke cpr-numre - som har deltaget på et AMU-kursus i et kvartal. Hvis en person har deltaget på flere kurser vælges det kursus, der har størst aktivitetsomfang.

Definition af ledige med ret til selvvalgt uddannelse: Ret til selvvalgt uddannelse i 6 uger for forsikrede ledige.

AMU ledighedsgrad kvartal før kursus: Gennemsnitlig ledighed i kvartalet før kursusstart.

Bemærk: Ledighedsgrad i kvartal før kursusstart er på grund af omlægning af CRAM (Arbejdsløshedsstatistikregisteret) kun tilgængelig som baggrundsvariabel for AMU-kursister til og med 4. kvartal 2007.

AMU-rekvirent: Rekvirenten (den finansierende myndighed) er normalt Undervisningsministeriet bortset fra deltagere henvist fra et jobcenter/kommune som led i aktivering. Rekvirenten viser ikke, hvem der har betalt en eventuel deltagerbetaling.

Definition på FVU-området:
Definition af en FVU-årselev: en elev undervist i 812,5 klokke-timer/år.

Definition af holdkursister: Holdkursister er det antal kursister, der ikke er udmeldt før første undervisnings periodes startdato. Dermed vil antallet af holdkursister normalt være identisk med antallet af kursister, der påbegynder et FVU-kursus.

Definition af personer: Antal personer – forstået som unikke cpr-numre.

Definition af en persons status på arbejdsmarkedet: En persons status på arbejdsmarkedet: Beskæftiget, ledig eller uden for arbejdsstyrken, opgjort ultimo november forud for aktiviteten. Der benyttes Danmarks Statistiks almindelige afgrænsninger for arbejdsmarkedsstatus:

Beskæftigede: Lønmodtagere, selvstændige og medarbejdende ægtefæller.

Ledige: Personer, der ikke er i beskæftigelse, men står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Uden for arbejdsstyrken: bl.a. pensionister, efterlønsmodtagere, studerende og kontanthjælpsmodtagere.

AMU-statistik

Tabel 1

AMU-aktiviteten 2010-2013, fordelt efter rekvirent på antal deltagere (kursister), årselever og (kvartals)*personer

	2010	2011	2012	2013
Kursister				
Beskæftigede	812.266	510.485	427.288	390.727
6 ugers selvvalgt uddannelse	151.108	90.397	109.826	83.922
Øvrige ledige (aktivering, revalidering, fleksjob mm)	90.259	119.952	122.209	145.826
Total	1.053.648	720.887	659.334	620.475
Årselever				
Beskæftigede	10.762	7.202	6.384	5.898
6 ugers selvvalgt uddannelse	2.771	1.282	1.762	1.525
Øvrige ledige (aktivering, revalidering, fleksjob mm)	1.823	1.879	2.045	2.341
Total	15.357	10.365	10.193	9.764
Kvartalspersoner				
Beskæftigede	491.721	330.300	269.657	238.094
6 ugers selvvalgt uddannelse	39.065	18.379	25.510	22.285
Øvrige ledige (aktivering, revalidering, fleksjob mm)	23.026	43.719	42.933	48.097
Total	553.820	392.424	338.104	308.476

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse
AMU-statistikken – april 2014

Note: Antal kursister: Antal kursister som har afsluttet et AMU-kursus. Rekvirent: Rekvirenten er den finansierende myndighed. I denne sammenhæng angiver UVM rekvirent alle beskæftigede AMU-kursister, mens øvrige rekvirenter finansierer AMU-deltagere, der er henvist fra for eksempel et jobcenter (typisk seks ugers selvvalgt uddannelse) eller kommune som led i aktivering, revalidering m.m. De AMU-kursister, der ikke er finansieret af UVM, kan overordnet set betegnes som ledige. Bemærk, at rekvirenten ikke fortæller noget om, hvem der har betalt en eventuel deltagerbetaling. Kategorien dækker over aktivering, fleksjob, revalidering m.m.

* Personer er lig med kvartalspersoner, jf. side 48

Tabel 2

AMU-aktiviteten 2008-2013 fordelt efter
antal deltagere (kursister), årselever og (kvartals)*personer

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kursister	755.068	1.056.627	1.053.648	720.887	659.334	620.475
Årselever	11.473	15.457	15.357	10.365	10.193	9.764
Kvartalspersoner	476.354	593.130	553.820	392.424	338.104	308.476

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

* Personer er lig med kvartalspersoner,
jf. side 48

Tabel 3

6 ugers selvvalgt uddannelse fordelt efter
antal deltagere (kursister), årselever og (kvartals)*personer

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kursister	45.027	143.034	151.715	90.560	109.857	83.922
Årselever	994	2.836	2.785	1.286	1.763	1.525
Kvartalspersoner	16.753	43.143	39.223	18.452	25.516	22.285

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

* Personer er lig med kvartalspersoner,
jf. side 48

Tabel 4

AMU-deltageres forudgående uddannelse. Antal deltagere (kursister), årselever og (kvartals)*personer fordelt efter forudgående uddannelse i perioden 2008-2013

		Grundskolen	Gymnasiale uddannelser	Erhvervsfaglige uddannelser	Korte videregående uddannelser	Mellemlange videregående uddannelser	Lange videregående uddannelser	Uoplyst	Total
2008	Kursister	196.562	57.600	357.131	52.480	46.799	13.708	30.788	755.068
	Personer	120.654	34.086	228.730	35.521	31.645	8.615	17.103	476.354
2009	Kursister	267.390	79.406	531.225	63.021	60.559	16.855	38.171	1.056.627
	Personer	149.197	42.224	297.202	37.016	38.231	9.658	19.602	593.130
2010	Kursister	246.833	76.033	557.552	64.903	59.945	16.385	31.997	1.053.648
	Personer	129.430	37.180	288.393	37.092	36.476	9.680	15.569	553.820
2011	Kursister	172.495	44.765	394.901	43.365	35.804	9.190	20.367	720.887
	Personer	92.077	24.101	213.801	26.159	20.109	5.099	11.078	392.424
2012	Kursister	165.981	36.103	363.025	37.237	30.670	7.114	19.204	659.334
	Personer	82.837	18.219	184.861	21.681	16.284	3.633	10.589	338.104
2013	Kursister	157.176	31.492	343.245	33.893	29.370	8.260	17.039	620.475
	Personer	77.243	15.891	168.598	19.575	14.247	3.703	9.219	308.476

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

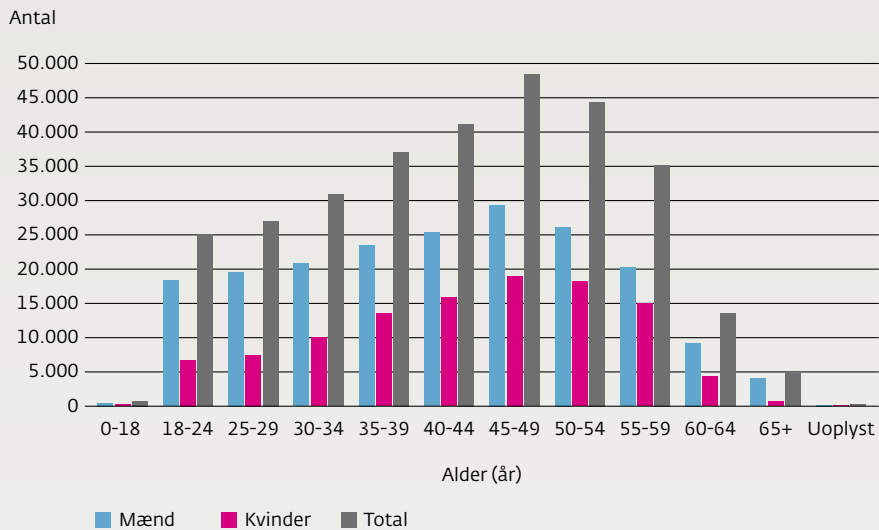
* Personer er lig med kvartalspersoner, jf. side 48. det bemærkes, at tallene er inklusive ledige deltagere, herunder ledige med seks ugers selvvalgt uddannelse.

Figur 1

Antal (kvartals)*personer på AMU 2013 fordelt på køn og alder

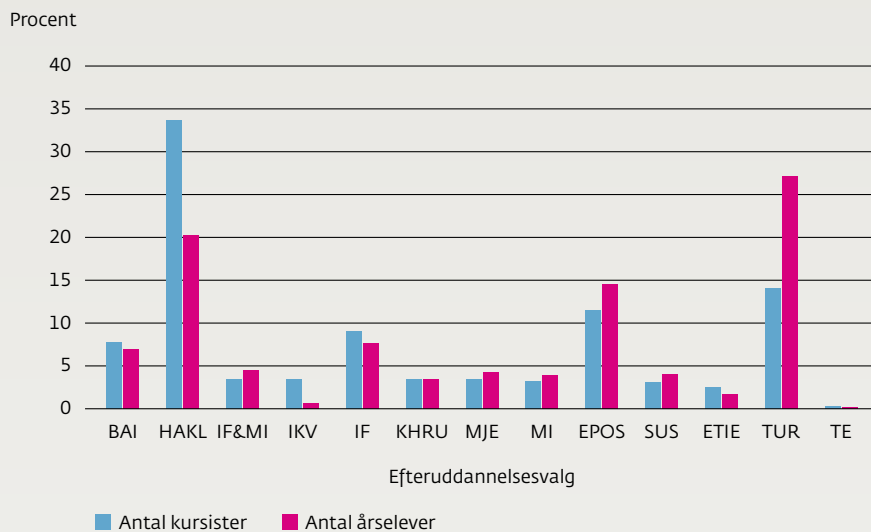
Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

* Personer er lig med kvartalspersoner, jf. side 48

Figur 2

Antal kursister og årselever i procent fordelt på efteruddannelsesudvalg* i 2013

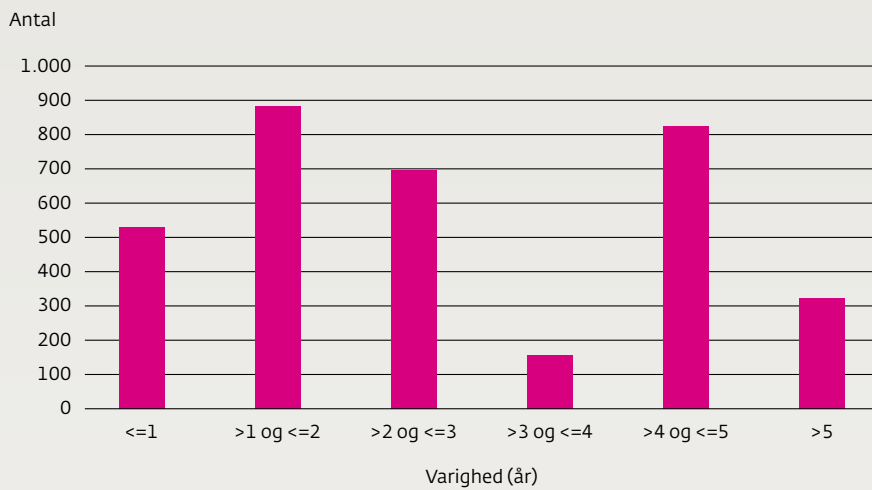
Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

Note: Efteruddannelsesudvalget for Handel, Kontor, Administration og Ledelse (HAKL) har langt den største aktivitet målt i antal kursister, mens Transporterhvervets Uddannelser (TUR) har flest årselever. TUR har gennemsnitlig de længste uddannelser og HAKL de korteste, hvilket fremgår af forskellen på kursister og årselever.

* Se oversigt over efteruddannelsesudvalg side 63

Figur 3

Antal arbejdsmarkedsuddannelser fordelt på varighed i antal dage i 2013

Kilde: Undervisningsministeriet

Note: Den korteste varighed af en arbejdsmarkedsuddannelse i 2013 var 0,5 dage, og den længste var 50 dage.

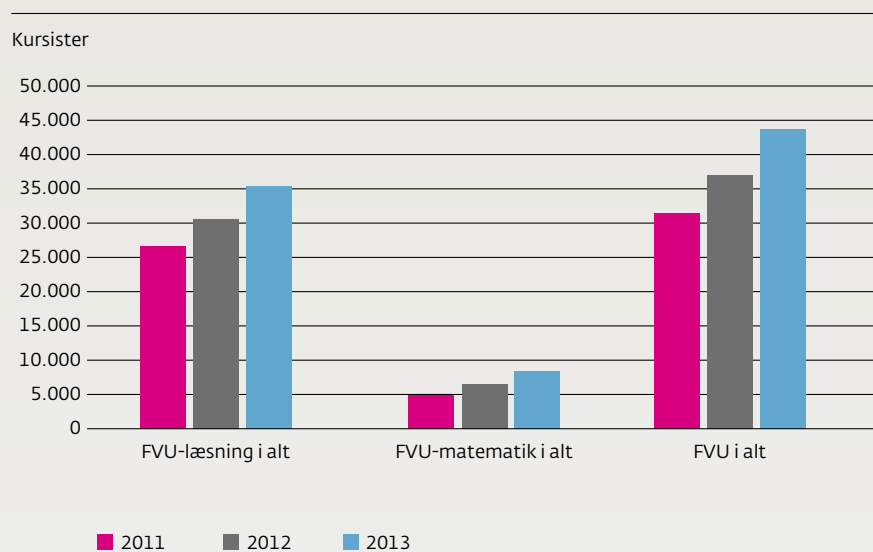

FVU-statistik

Figur 4

Kursister på FVU 2011-2013 – efter fagområde

Kilde: Undervisningsministeriet, CØSA
(institutionernes aktivitetsindberetninger)

Tabel 5

Kursister på FVU 2011-2013 – fordelt på fag og trin

Antal kursister	2011	2012	2013
FVU - læsning, trin 1	9.713	10.724	13.533
FVU - læsning, trin 2	7.895	9.273	10.457
FVU - læsning, trin 3	6.478	7.197	7.933
FVU - læsning, trin 4	2.590	3.397	3.505
FVU-læsning i alt	26.676	30.591	35.428
FVU - matematik, trin 1	3.149	3.955	5.397
FVU - matematik, trin 2	1.671	2.488	2.922
FVU-matematik i alt	4.820	6.443	8.319
FVU i alt	31.496	37.034	43.747

Kilde: Undervisningsministeriet, CØSA
(institutionernes aktivitetsindberetninger)

Note: FVU-kursister inklusive rekvireret
aktivitet og eksklusiv screeninger.

AVU-statistik

Tabel 6

Årselever på AVU i perioden 2011-2013

Kilde: Undervisningsministeriet, CØSA
(institutionernes aktivitetsindberetninger)

	2011	2012	2013
AVU, antal årselever	7.380	7.051	7.319
Indeks (2011=indeks 100)	100	96	99
Kernefag (procent af samlet AVU-aktivitet)	92%	97%	98%
Tilbudsfag (procent af samlet AVU-aktivitet)	8%	3%	2%

GVU-statistik

Tabel 7

GVU-aktivitet i antal årselever og GUV-planer i perioden 2008-2013

Kilde: Undervisningsministeriet, CØSA
(institutionernes aktivitetsindberetninger)

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
It-fag	Årselever GUV	2	7	5	5	6	6
	Antal GUV-planer	-	-	-	-	-	-
Organisatoriske fag	Årselever GUV	8	11	7	6	7	7
	Antal GUV-planer	-	-	-	-	-	-
Teknisk- faglige og merkantile fag	Årselever GUV	136	238	245	251	228	230
	Antal GUV-planer	727	1.357	1.372	1.292	1.154	1.273
SOSU ÅU	Årselever GUV	41	60	96	57	26	32
	Antal GUV-planer	89	139	154	119	41	82
PAU ÅU	Årselever GUV	37	420	678	515	494	526
	Antal GUV-planer	35	480	482	352	270	715
I alt GUV	Årselever GUV	224	736	1.031	834	761	801
	Antal GUV-planer	851	1.976	2.008	1.763	1.465	2.070
PGU-merit	Årselever GUV	231	-	-	-	-	-
	Antal GUV-planer	-	-	-	-	-	-
I alt GUV og PGU-merit	Årselever GUV	455	736	1.031	834	761	801
	Antal GUV-planer	851	1.976	2.008	1.763	1.465	2.070

Forbrug

Kilde: Undervisningsministeriet

Tabel 8

Økonomi, Forbrug på AMU, AVU, FVU og forbrug på VEU-godtgørelse i perioden 2010-2013

Mio. kr. 2014-prisniveau	R 2010	R 2011	R 2012	R 2013
Forbrug på AMU-driftsrammen				
AMU-driftsrammen i alt inkl. VEU-mia. (2010-2011)	1.324,9	913,5	768,7	717,1
Forbrug på AVU og FVU (driftsudgifter)				
Almen voksenuddannelse (AVU)	662,3	597,4	579,2	584,2
Forberedende voksenundervisning (FVU)	161,7	160,0	177,2	179,9
Forbrug på VEU-godtgørelsesrammen				
VEU-godtgørelse	1.481,8	841,5	627,4	503,5
Befordring	80,2	48,4	42,4	35,9
Kost og logi	175,7	75,7	52,2	39,6
VEU-godtgørelsesrammen i alt	1.737,6	965,6	722,0	579,0

Bilag 3: Oversigt over VEU-rådet og efteruddannelsesudvalg

VEU-rådets sammensætning

Formand

Professor Kjeld Møller Pedersen

E-mail: kmp@sam.sdu.dk

Indstillet af

LO – Landsorganisationen i Danmark:

Medlemmer:

LO-sekretær Ejner K. Holst

LO – Landsorganisationen
i Danmark
E-mail: ekh@lo.dk

Konsulent Anne Bruvik-Hansen

LO – Landsorganisationen i Danmark
E-mail: abh@lo.dk

Forhandlingssekretær Pia Maul Andersen

Fagligt Fælles Forbund (3F)
E-mail: Pia.andersen@3f.dk

Forbundssekretær Per Påskesen

Dansk Metal
E-mail: 0000pps@danskmetal.dk

Uddannelseskonsulent Gitte Vind

FOA Fag og Arbejde
E-mail: givi@foa.dk

Faglig sekretær Martin Grønbæk Jensen

HK/Danmark
E-mail: 44mgj@hk.dk

Forbundssekretær Benny Yssing

Dansk El-Forbund
E-mail: bys@def.dk

Suppleanter:

Uddannelsessekretær Pia Antonsen

Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder
Forbundet
E-mail: pia.antonsen@nnf.dk

**Uddannelsespolitisk konsulent Frank
Juncker**

Faglig Fælles Forbund (3F)
E-mail: Franf.juncker@3f.dk

Indstillet af

Dansk Arbejdsgiverforening (DA):

Medlemmer:

Chefkonsulent Ann B. Poulsen

Dansk Arbejdsgiverforening (DA)
E-mail: abp@da.dk

**Erhvervsuddannelseschef Lone Folmer
Berthelsen**

DI – Organisation for erhvervslivet
E-mail: lofb@di.dk

Underdirektør Tina Voldby

TEKNIQ
E-mail: tvo@teknig.dk

Uddannelseschef Thomas Christensen

Lederne
E-mail: tch@lederne.dk

Chefkonsulent Louise Holm Sommer

Dansk Erhverv
E-mail: lhs@danskeerhverv.dk

Chefkonsulent Sidse Frich Thygesen

Dansk Byggeri
E-mail: sft@danskbyggeri.dk

Suppleanter:

**Chefkonsulent Niels Henning Holm
Jørgensen**

DI – Organisation for erhvervslivet
E-mail: nhhj@di.dk

Chefkonsulent Henning Gade

DA
E-mail: heg@da.dk

Indstillet af de offentlige arbejdsgivere:

Medlemmer:

Konsulent Anja Solak Storgaard

Danske Regioner
E-mail: ast@regioner.dk

Konsulent Jakob Sloth Petersen

KL
E-mail: jsp@kl.dk

Suppleant:**Chefkonsulent Birgitte Højde**

Finansministeriet, Moderniseringsstyrelsen
E-mail: bih@modst.dk

Indstillet af FTF:**Medlem:****Konsulent Jørgen Pater**

FTF
E-mail: jopa@ftf.dk

Suppleant:**Uddannelseskonsulent Gerda K. Thomassen**

Kost- og Ernæringsforbundet
E-mail: gkt@kost.dk

Repræsentanter uden stemmeret:**Tilforordnede:****Indstillet af undervisningsministeren:****Afdelingschef Lars Mortensen**

Undervisningsministeriet
E-mail: lars.mortensen@uvm.dk

Indstillet af beskæftigelsesministeren:**Specialkonsulent Lise Pontoppidan**

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
E-mail: lpo@star.dk

Indstillet af erhvervs- og vækstministeren:**Kontorchef Helle Osmer Clausen**

Erhvervs- og vækstministeriet
E-mail: hoc@evm.dk

**Indstillet af Danske Erhvervsskoler –
Lederne, Foreningen af forstandere
og direktører ved AMU-centrene
og SOSU-lederforeningen:****Direktør Frank Tonsberg**

EUC Nordvestsjælland
E-mail: fto@eucnvs.dk

Indstillet af Lederforeningen for VUC:**Direktør Niels Henriksen**

VUC Storstrøm
E-mail: nhe@vucstor.dk

Indstillet af Uddannelsesforbundet:**Formand Hanne Pontoppidan**

Uddannelsesforbundet
E-mail: hpo@uddannelsesforbundet.dk

**Indstillet af Handelsskolernes
Lærerforening:****Formand Christoffer Jørgensen**

Handelsskolernes Lærerforening
E-mail: chrj@hl.dk

**Indstillet af Dansk Folkeoplysnings Samråd,
De landsdækkende oplysningsforbund,
Foreningen af Daghøjskoler og Foreningen
af Ledere ved Danskuddannelserne:****Sekretariatsleder Randi Jensen**

Daghøjskoleforeningen
E-mail: rj@daghojskoler.dk

**Rådet tiltrædes af Formanden for Rådet for
de grundlæggende Erhvervsrettede
Uddannelser (REU):****Lars Mahler**

E-mail: lars@mahler.dk

Efteruddannelsesudvalgene

**Efteruddannelsesudvalg for Køkken,
Hotel, Restaurant, Bager, Konditor
og Kødbranchen (KHRU)**

<http://www.khru.dk>

**Efteruddannelsesudvalget for
bygge/anlæg og industri (BAI)**

<http://www.bygud.dk>

**Efteruddannelsesudvalget for
det Pædagogiske Område og Social-
og Sundhedsområdet (EPOS)**

<http://www.epos-amu.dk>

**Efteruddannelsesudvalget for Handel,
Administration, Kommunikation
og Ledelse (HAKL)**

<http://www.haklnet.dk>

**Efteruddannelsesudvalget for Tekniske
Installationer og Energi (ETIE)**

<http://www.evu.dk>

**Industriens Fællesudvalg for erhvervs-
og arbejdsmarkedsuddannelser (IF)**

<http://www.industriensuddannelser.dk>

**Mejeri- og Jordbrugets
Efteruddannelsesudvalg (MJE)**

<http://www.euu.dk>

Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI)

<http://www.industriensuddannelser.dk>

**Serviceerhvervenes
Efteruddannelsesudvalg (SUS)**

<http://www.sus-udd.dk>

**Transporterhvervets UddannelsesRåd
(TUR)**

<http://www.tur.dk>

Træets Efteruddannelse (TE)

<http://www.snedkerudd.dk>

Strategiske fokusområder VEU-rådet – juni 2014

Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet) rådgiver undervisningsministeren om grundlæggende arbejdsmarkedsrelevante kompetenceudvikling, herunder

- arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i fælles kompetencebeskrivelser
- individuel kompetencevurdering
- vurdering af basale færdigheder i læsning, stavning, regning og matematik
- behov for og tilskud til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse
- kortuddannedes uddannelsesbehov inden for almen voksenundervisning på grundlæggende niveau.

Det er VEU-rådets vision at være en proaktiv rådgiver, at have en klar profil i forhold til alle uddannelsesaktører og offentligheden og at rådgive velargumenteret og baseret på solid viden og holdninger.

Undervisningsministeriet